

Geanonimiseerde versie

Vertaling

C-280/20 – 1

Zaak C-280/20

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

25 juni 2020

Verwijzende rechter:

Sofiyski rayonen sad (Bulgarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 mei 2020

Verzoekende partij:

ZN

Verwerende partij:

Generalno konsulstvo (Consulaat-generaal) van de Republiek Bulgarije te Valencia, Koninkrijk Spanje

BESLISSING

[OMISSIS]

Sofia, 27 mei 2020

De beslissing van de Sofiyski rayonen sad (rechter in eerste aanleg Sofia, Bulgarije) [OMISSIS]

[OMISSIS] is gebaseerd op hetgeen volgt:

- 1 Het Hof wordt overeenkomstig artikel 267, eerste alinea, VWEU verzocht om een prejudiciële beslissing.
- 2 Een persoon die stelt werknemster te zijn, heeft beroep ingesteld tegen het consulaat-generaal van Bulgarije te Valencia, Spanje. In dit verband rijst de vraag

of de voorschriften van verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken die zien op de bepaling van internationale rechterlijke bevoegdheid in casu van toepassing zijn met betrekking tot juridische geschillen tussen een onderdaan van een lidstaat en de consulaire dienst van diezelfde lidstaat in de Europese Unie.

1. Partijen bij het geding:

3. 1.1. Verweerster:

4. ZN – Bulgaars onderdaan met adres in Sofia

5. [OMISSIS]

6. 1.2. Verweerder:

7. Generalno konsulstvo (consulaat-generaal) van Bulgarije te Valencia, Spanje

8. [OMISSIS]

2. Conclusies van partijen:

9. Verweerster vordert de betaling van een financiële vergoeding voor niet uitbetaalde jaarlijkse vakantie waarop zij volgens het Bulgaarse arbeidsrecht recht heeft. Zij stelt in de periode van 2 januari 2013 tot en met 31 december 2016 (dat wil zeggen gedurende vier jaar) in totaal 120 betaalde jaarlijkse vakantiedagen (30 dagen per jaar) waarop zij recht had, niet te hebben opgenomen.

10. Daar de werkzaamheden van verzoekster in het Bulgaarse consulaat-generaal te Valencia waren geregeld door een overeenkomst van algemeen burgerlijk recht die niet uitdrukkelijk is gekwalificeerd als arbeidsovereenkomst, vordert zij bovendien vaststelling dat zij partij was bij een arbeidsovereenkomst. Verzoekster voert aan dat volgens het algemene beginsel van het Bulgaarse procesrecht volgens hetwelk eenieder die een rechtmatig belang heeft, het bestaan van een rechtsbetrekking kan laten vaststellen, ook zijzelf een rechtmatig belang heeft bij de vaststelling van een dergelijke rechtsbetrekking [**Or. 2**].

3. Nationaal recht:

11. **3.1.** Kodeks na truda (Bulgaars wetboek arbeidsrecht [OMISSIS])

Onderwerp en doel

12. **Artikel 1** [OMISSIS] (1) Deze wet regelt de arbeidsverhoudingen tussen een werknemer en een werkgever, alsmede alle hiermee rechtstreeks verband houdende rechtsbetrekkingen.
13. (2) [OMISSIS] De rechtsbetrekkingen bij het verrichten van arbeid worden uitsluitend in de vorm van arbeidsverhoudingen geregeld.

Betaalde jaarlijkse basis- en aanvullende vakantie

14. **Artikel 155** [OMISSIS] (1) [OMISSIS] Iedere werknemer heeft recht op betaalde jaarlijkse vakantie.
15. (2) [OMISSIS] Bij een eerste tewerkstelling kan de werknemer zijn betaalde jaarlijkse vakantie opnemen na minimaal 8 maanden te hebben gewerkt.
16. (3) [OMISSIS] Bij beëindiging van de arbeidsverhouding vóór het bereiken van een gewerkte periode van minimaal 8 maanden heeft de werknemer recht op een financiële vergoeding wegens niet opgenomen betaalde jaarlijkse vakantie die wordt berekend op basis van artikel 224, lid 1.
17. (4) [OMISSIS] De betaalde jaarlijkse basisvakantie bedraagt ten minste 20 werkdagen.
18. (5) [OMISSIS] Bepaalde groepen werknemers hebben naargelang van de bijzondere aard van hun werkzaamheden recht op meer betaalde jaarlijkse vakantiedagen, naast de vakantiedagen overeenkomstig lid 4. De Ministerski savet (raad van ministers) wijst de betrokken groepen werknemers aan en stelt de minimumduur van die vakantie vast.

Vergoeding

19. **Artikel 177** (1) [OMISSIS] Voor de duur van de betaalde jaarlijkse vakantie betaalt de werkgever de werknemer een vergoeding die wordt berekend op basis van het dagelijkse gemiddelde brutoloon dat door die werkgever is betaald in de laatste kalendermaand waarin de werknemer vóór het opnemen van de vakantie ten minste 10 werkdagen heeft gewerkt.
20. (2) [OMISSIS] Indien de werknemer in geen maand ten minste 10 werkdagen voor de werkgever in kwestie heeft gewerkt, richt de vergoeding als bedoeld in lid 1 zich naar het in de arbeidsovereenkomst vastgelegde basisloon en het aanvullende arbeidsloon van permanente aard **[Or. 3]**

Verbod op financiële compensatie

21. **Artikel 178** De betaalde jaarlijkse vakantie mag, afgezien van het geval van beëindiging van de arbeidsverhouding, niet worden gecompenseerd door een financiële vergoeding.

Financiële vergoeding voor niet opgenomen betaalde jaarlijkse vakantie

22. **Artikel 224** (1) [OMISSIS] Bij beëindiging van de arbeidsverhouding heeft de werknemer recht op een financiële vergoeding voor niet opgenomen betaalde jaarlijkse vakantie voor het lopende kalenderjaar, naar rato van de als arbeidstijd erkende periode, alsook voor niet opgenomen vakantiedagen die volgens artikel 176 zijn overgedragen, voor zover het recht op vakantie niet is verjaard. (Ongrondwettig verklaard wat betreft de zinsnede „voor het lopende kalenderjaar, naar rato van de als arbeidstijd erkende periode, alsook voor niet opgenomen vakantiedagen die volgens artikel 176 zijn overgedragen” [OMISSIS]).
23. (2) [OMISSIS] De financiële vergoeding als bedoeld in lid 1 wordt overeenkomstig artikel 177 berekend op het tijdstip van beëindiging van de arbeidsverhouding.

Definitie

24. **Artikel 357** (1) [OMISSIS] Arbeidszaken zijn juridische geschillen tussen een werknemer en een werkgever over de totstandkoming, het bestaan, de uitvoering en de beëindiging van arbeidsverhoudingen, alsmede juridische geschillen over de uitvoering van cao's en de vaststelling van de duur van het dienstverband.

Bevoegdheid voor arbeidszaken betreffende Bulgaarse werknemers in het buitenland

25. **Artikel 362** [OMISSIS] De rechterlijke bevoegdheid voor arbeidszaken tussen werknemers die Bulgars onderdaan zijn en in het buitenland werken en Bulgaarse werkgevers in het buitenland ligt bij de rechtbanken in Sofia. Indien de werknemer verwerende partij is, ligt de rechterlijke bevoegdheid bij de rechtbanken in zijn woonplaats in Bulgarije.

Definities

26. § 1. In de zin van deze wet wordt verstaan onder:
27. 1. [OMISSIS] „werkgever”: iedere natuurlijke persoon, rechtspersoon of daarvan afhankelijke entiteit, alsook iedere andere organisatorisch en economisch zelfstandige entiteit (een onderneming, een instelling, een organisatie, een coöperatie, een [horeca-]bedrijf, een huishouden, een vennootschap en zo meer), die autonoom werknemers in het kader van een arbeidsverhouding tewerkstelt; dit geldt ook wanneer de werknemers in dienst zijn genomen om thuis- of telewerk te verrichten of ter beschikking worden gesteld om in een inhurend bedrijf te werken.
28. **3.2. Grazhdanski protsesualen kodeks (Bulgaars wetboek burgerlijke rechtsvordering)** ([OMISSIS]): [Or. 4]

Vormen van beroep

29. **Artikel 124** (1) Eenieder kan beroep instellen om zijn recht waarop inbreuk is gemaakt te doen gelden of om het al dan niet bestaan van een rechtsbetrekking of een recht te doen vaststellen, indien hij daarbij een rechtmatig belang heeft.
30. **3.3. Zakon za diplomaticheskata sluzhba (Bulgaarse wet op de diplomatieke dienst)** [OMISSIS]:

Buitenlandse vertegenwoordiging. Opening en sluiting

31. **Artikel 21** (1) [OMISSIS] De buitenlandse vertegenwoordiging van de Republiek Bulgarije is een territoriale structurele eenheid van het Ministerstvo na vanshnite raboti (ministerie van Buitenlandse Zaken) die diplomatieke en/of consulaire activiteiten verricht in een ander land of bij intergouvernementele organisaties.
32. (2) Tot de buitenlandse vertegenwoordigingen behoren:
33. 1. de ambassades;
34. 2. de permanente vertegenwoordigingen en permanente delegaties bij intergouvernementele organisaties;
35. 3. de consulaten-generaal, consulaten, vice-consulaten en consulaire agentschappen;
36. 4. de diplomatieke bureaus en de verbindingsbureaus;
37. 5. de bijzondere missies in de zin van het Verdrag inzake bijzondere missies dat op 8 december 1969 [OMISSIS] is goedgekeurd door de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.
38. (3) Besluiten over de opening, de vastlegging van de vorm en de sluiting van buitenlandse vertegenwoordigingen worden genomen door de Ministerski savet (raad van ministers), op voorstel van de Ministar na vanshnite raboti (minister van Buitenlandse Zaken).

Structuur en bezetting

39. **Artikel 22** (1) De buitenlandse vertegenwoordiging bestaat uit het hoofd van de zending, leden van het diplomatieke personeel en van het administratieve en technische personeel en van het bedienend personeel in de zin van het Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer van 18 april 1963 [OMISSIS], het Verdrag van Wenen inzake consulaire verkeer van 24 april 1963 [OMISSIS] en het Verdrag inzake bijzondere missies.
40. (2) In de buitenlandse vertegenwoordiging kunnen, al naargelang van de aard, taken en bezetting daarvan, bureaus worden gevestigd.

4. Feiten

41. Aangezien de onderhavige procedure betrekking heeft op de beoordeling van de internationale rechterlijke bevoegdheid en deze wordt bepaald bij inaanmerkingneming van de argumenten van partijen, worden de in het verzoekschrift en het verweerschrift aangevoerde argumenten thans toegelicht.
42. Op 30 april 2019 heeft verweerster ZN, die Bulgaars onderdaan is, door middel van een subjectieve cumulatie twee beroepen ingesteld tegen het consulaat-generaal van Bulgarije te Valencia, Spanje.
43. Verzoekster stelt dat zij in de periode van 2 januari 2013 tot en met 29 juni 2017 met het betrokken consulaat-generaal [Or. 5] overeenkomsten heeft gesloten inzake het verrichten van persoonlijke arbeidsprestaties in verband met het in ontvangst nemen en beheer van door Bulgaarse onderdanen bij het consulaat-generaal ingediende documenten. Verzoekster betoogt dat volgens de Bulgaarse wet op de diplomatieke dienst de buitenlandse vertegenwoordigingen van Bulgarije geen personen te werk mogen stellen om diensten te verlenen of activiteiten te verrichten indien de [met die personen gesloten] overeenkomsten geen arbeidsovereenkomsten zijn. Zij is voorts van mening dat de overeenkomsten voldoen aan de op de inhoud van arbeidsovereenkomsten betrekking hebbende vereisten van het Bulgaarse recht.
44. In het verzoekschrift en de aanvullende memories van 12 juni 2019 en 25 juli 2019 wordt aangevoerd dat verzoekster met betrekking tot een periode van 4 jaar (van 2013 tot en met 2016) geen financiële vergoeding heeft ontvangen voor niet opgenomen jaarlijkse vakantie alhoewel de rechtsbetrekking tussen haar en het consulaat-generaal als arbeidsverhouding had moeten worden aangemerkt en iedere werknemer met een arbeidsovereenkomst bij beëindiging van de arbeidsverhouding recht heeft op vakantie respectievelijk op een financiële vergoeding voor niet opgenomen vakantie.
45. Tegen die achtergrond verzoekt verzoekster om vaststelling dat haar rechtsbetrekking met het betrokken consulaat-generaal moet worden aangemerkt als arbeidsverhouding en om veroordeling van het consulaat-generaal tot betaling aan haar van een financiële vergoeding voor niet opgenomen jaarlijkse vakantie voor de voornoemde periode van 4 jaar ter hoogte van 3 000 EUR.
46. In de tussen verzoekster en het consulaat-generaal gesloten overeenkomsten, die als bijlage bij het verzoekschrift zijn gevoegd, is uitdrukkelijk bepaald dat op vraagstukken die in die overeenkomsten niet zijn geregeld, het Bulgaarse recht van toepassing is.
47. Verweerder stelt in het verweerschrift dat met betrekking tot het onderhavige geding de rechterlijke bevoegdheid niet bij de Bulgaarse rechtbanken ligt, maar bij de rechtbank in de plaats waar verzoekster werkzaam is, dat wil zeggen bij de Spaanse rechterlijke macht.

5. Verhouding tot het Unierecht en noodzakelijke uitlegging:

48. De bij de verwijzende rechter aanhangige zaak moet naar Bulgaars recht worden gekwalificeerd als individuele arbeidszaak. De Bulgaarse wetgeving bepaalt uitdrukkelijk dat de bevoegdheid voor overeenkomsten tussen een Bulgaarse werkgever in het buitenland en een werknemer die Bulgaars onderdaan is, bij de Bulgaarse rechtbanken ligt (artikel 362 van het wetboek arbeidsrecht).
49. Met betrekking tot de bepaling van de internationale rechterlijke bevoegdheid heeft de Europese Unie verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken vastgesteld (hierna: „verordening” of „Brussel-I bis-verordening”). Deze verordening is krachtens artikel 1 ervan van toepassing op alle voor de rechterlijke instanties van de lidstaten aanhangige burgerlijke en handelszaken, met uitzondering van de in lid 2 van dat artikel uitdrukkelijk vermelde gevallen. De Brussel-I bis-verordening kent geen [Or. 6] uitzondering voor juridische geschillen waarbij diplomatieke of consulaire vertegenwoordigers zijn betrokken. Volgens artikel 5, lid 1, van de verordening kunnen personen die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, enkel door de rechterlijke instanties van de woonstaat dan wel overeenkomstig de in de verordening vastgelegde bijzondere bevoegdheidsregels worden opgeroepen.
50. Voorts volgt uit overweging 3 van de Brussel-I bis-verordening dat die verordening is vastgesteld om de Unie in staat te stellen om „maatregelen te nemen op het gebied van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken met grensoverschrijdende gevolgen”. In het onderhavige geval zijn er geen dergelijke grensoverschrijdende gevolgen. Het geschil speelt veeleer tussen een Bulgaarse werknemer en een Bulgaarse werkgever, en de rechtsbetrekking vertoont een nauw verband met Bulgarije. Tevens wenst verzoekster kennelijk dat haar beroep door een Bulgaarse rechter wordt behandeld. Bovendien is verweerder een dependance van een Bulgaarse instantie die zich weliswaar op het grondgebied van een andere lidstaat bevindt, maar waarvan de activiteit uitsluitend verband houdt met het verrichten van diensten ten behoeve van Bulgaarse onderdanen.
51. Tegen die achtergrond betwijfelt de verwijzende rechter dat het bij hem aanhangige geschil „grensoverschrijdende gevolgen” heeft en is hij van mening dat de verordening aldus moet worden uitgelegd dat zij niet van toepassing is op geschillen tussen de burgers van een lidstaat en zijn consulaire vertegenwoordigingen in het buitenland, ook al is niet uitdrukkelijk voorzien in een dergelijke uitzondering. Aangezien derhalve volgens de verwijzende rechter een uitlegging van de voorschriften van de verordening vereist is, verzoekt hij het Hof om een prejudiciële beslissing over de volgende

6. Vraag:

52. Dient artikel 5, lid 1, juncto overweging 3 van verordening (EU) nr. 1215/2012 [van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken] aldus te worden uitgelegd dat die verordening van toepassing is ter bepaling van de internationale bevoegdheid van de gerechten van een lidstaat in een geschil tussen een werknemer uit die lidstaat en de consulaire dienst van die lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat, of dienen die bepalingen aldus te worden uitgelegd dat op een dergelijk geschil de nationale bevoegdheidsregels van toepassing zijn van de lidstaat waaruit beide partijen afkomstig zijn?
53. [OMISSIS] De Sofiyski rayonen sad [OMISSIS] heeft overeenkomstig artikel 267, eerste alinea, VWEU de volgende

BESLISSING

genomen:

54. De behandeling van de zaak wordt **geschorst** [OMISSIS].
55. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een **prejudiciële beslissing** over de volgende vraag:
56. Dient artikel 5, lid 1, juncto overweging 3 van verordening (EU) nr. 1215/2012 [van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken] aldus te worden uitgelegd dat die verordening van toepassing is ter bepaling van de internationale bevoegdheid van de gerechten van een lidstaat **[Or. 7]** in een geschil tussen een werknemer uit die lidstaat en de consulaire dienst van die lidstaat op het grondgebied van een andere lidstaat, of dienen die bepalingen aldus te worden uitgelegd dat op een dergelijk geschil de nationale bevoegdheidsregels van toepassing zijn van de lidstaat waaruit beide partijen afkomstig zijn?

[OMISSIS]